

Hướng dẫn soạn bài Sống chết mặc bay Sách giáo khoa Ngữ Văn lớp 7 tập 2 được trình bày ngắn gọn, chi tiết nhất dưới đây để các em hiểu rõ hơn về bài học này, từ đó chuẩn bị tốt cho tiết học tới.

Bố cục bài Sống chết mặc bay

- Phần 1 (từ đầu... khúc đê này hỏng mất): Cảnh người dân chống con đê sắp vỡ

- Phần 2 (tiếp... điếu, mày): Bọn quan lại vô trách nhiệm mãi mê đánh đồ tôm.

- Phần 3 (còn lại): Đê bị vỡ, nhân dân lâm vào cảnh sầu thảm

Hướng dẫn trả lời câu hỏi soạn ngữ văn Sống chết mặc bay

Soạn Câu 1 trang 81 sgk ngữ văn 7 tập 2

Truyện ngắn *Sống chết mặc bay* có thể chia làm 3 đoạn:

Phần 1 (từ đầu ... khúc đê này hỏng mất): Cảnh người dân chống con đê sắp vỡ

Phần 2 (tiếp... điếu mày): Bọn quan lại vô trách nhiệm đánh tổ tôm bỏ mặc dân chúng trước con lũ

Phần 3 (còn lại) Đê vỡ nhân dân sa vào cảnh lầm than

Soạn Câu 2 ngữ văn 7 tập 2 trang 81 sgk

- Hai mặt tương phản trong truyện:

Dân chúng vật lộn với bão lũ, chống chọi với mưa lũ >> Bọn quan lại hộ đê ngồi nơi an toàn, nhàn nhã đánh bài bạc bỏ mặc dân chúng

b, Cảnh người dân hộ đê: căng thẳng, nhón nháo

+ Người dân bị bồm dưới bùn lầy, ướt như chuột lột, ai ai cũng mệt lử

+ Mưa tầm tã trút xuống, nước sông cuồn cuộn bốc lên

⇒ Thảm cảnh người dân chống cơn nước lũ buồn thảm, khổ cực

Cảnh bọn quan lại: nhàn hạ, an toàn

+ Quan lại ngồi nơi cao ráo, vững chãi, quây đánh tổ tôm

+ Cảnh trong đình nhàn nhã, đường bệ, nguy nga

⇒ Quan lại tắc trách, tham lam

c, Hình ảnh viên quan hộ đê: bỏ mặc dân, ngồi chơi nhàn nhã

+ Đồ dùng sinh hoạt cho quan hộ đê thể hiện cuộc sống xa hoa: ống thuốc bạc, đồng hồ vàng, dao chuôi ngà

+ Quan ngồi chơi nhàn nhã, có kẻ hầu người hạ túc trực, được ăn cao lương mỹ vị

+ Quan đỏ mặt, tía tai đòi cách chức, đuổi cổ người dân báo đê vỡ

→ Sự đê tiện, tham lam của tên quan vô lại

d, Tác giả dựng lên cảnh tương phản nhằm:

+ Tố cáo sự vô trách nhiệm, tham lam, lòng lang dạ thú của bọn quan lại

+ Cảnh khốn cùng, tuyệt vọng của người dân khi chống chọi bão lũ

+ Cảnh người dân thống khổ, cảnh quan sung sướng vì thắng ván bài

Soạn Câu 3 tập 2 trang 82 sgk ngữ văn 7 tập 2

Phép tăng cấp được thể hiện trong nhiều mặt:

- Cảnh hộ đê của dân: tăng cấp theo mức độ nguy cấp: mưa tầm tã, vẫn mưa tầm tã trút xuống, nước sông dâng lên to quá

- Cảnh quan lại nhàn hạ, sa hoa trên đỉnh đối lập với cảnh khốn khổ của dân chúng chống chọi với mưa lũ

- Phép tăng cấp dùng để miêu tả thái độ vô trách nhiệm, lòng dạ lang thú của viên quan:

+ Quan ngồi nơi vững chãi, an toàn, có kẻ hầu người hạ xung quanh

+ Quan la mắng, dọa dẫm đám người bầm báo đê vỡ

+ Mức độ vô trách nhiệm, câu gắt vô lí của quan được thể hiện rõ nét

c, Sự kết hợp của nghệ thuật tăng cấp đã tố cáo, phê phán sự thờ ơ, tắc trách của quan hộ đê.

+ Y vui mừng, sung sướng khi thắng ván bài trong khi dân khốn cùng, khổ cực.

→ Nghệ thuật đối làm tăng cao khả năng tố cáo, phê phán sâu sắc kẻ lòng lang dạ thú

Soạn Câu 4 trang 82 sgk ngữ văn lớp 7 tập 2

- Giá trị hiện thực: Phản ánh bộ mặt giai cấp thống trị tham lam, vô trách nhiệm mà tiêu biểu là tên quan phụ mẫu hộ đê

- Giá trị nhân đạo: Cảm thông với sự vất vả, khốn khổ của người lao động trước cảnh thiên nhiên.

- Giá trị nghệ thuật: Truyện ngắn bằng chữ quốc ngữ, nhân vật bắt đầu có tính cách

+ Tác giả sử dụng thành biện pháp tương phản, tăng cấp nhằm trực tiếp phê phán bản chất xấu xa của bọn quan lại thú tính.

Luyện tập Sống chết mặc bay

Câu 1 trang 83 sgk ngữ văn 7 tập 2

Những hình thức ngôn ngữ đã được vận dụng trong truyện *Sống chết mặc bay* là

Hình thức ngôn ngữ	Có	Không
Ngôn ngữ tự sự	X	
Ngôn ngữ miêu tả	X	
Ngôn ngữ biểu cảm	X	
Ngôn ngữ người kể chuyện	X	
Ngôn ngữ nhân vật	X	
Ngôn ngữ độc thoại nội tâm		X
Ngôn ngữ đối thoại	X	

Câu 2 trang 83 ngữ văn 7 tập 2 sgk

Qua ngôn ngữ đối thoại của quan phủ, em thấy tính cách của nhân vật đó như thế nào? Hãy nêu nhận xét về mối quan hệ giữa ngôn ngữ và tính cách nhân vật.

Ngôn ngữ đối thoại của quan phủ, em thấy tính cách của nhân vật quan phủ:

- + Hống hách, độc đoán, vô trách nhiệm...
- + Hấn vô trách nhiệm, bỏ mặc tính mạng của người dân

⇒ Giữa tính cách và ngôn ngữ có mối liên hệ chặt chẽ, đó là thành công của tác giả

Ý nghĩa - Nhận xét

Qua lời văn cụ thể, sinh động và sự khéo léo trong việc vận dụng hai phép tương phản và tăng cấp trong nghệ thuật tự sự của tác giả, học sinh thấy được tiếng nói phê phán hiện thực sâu sắc: lên án gay gắt tên quan phủ "lòng lang dạ thú". Đồng thời học sinh cảm nhận được tinh thần nhân đạo của tác phẩm thông qua niềm cảm thương trước tình cảnh "nghìn sầu muôn thảm" của nhân dân do thiên tai, cũng như thái độ vô trách nhiệm của kẻ cầm quyền.